

SKÖTSELPLAN

NATURRESERVATET

VÄSTRA JÄRVAFÄLTET

Järfälla kommun

FASTSTÄLLD 1987- 04 - 22
Länsstyrelsen i Stockholms län
Naturvårdsenheten,

Skötselplan för naturreservatet Västra Järvafältet i Järfälla kommun.

Skötselplanen är upprättad av länsstyrelsen i Stockholms län efter samråd med statens naturvårdsverk, Järfälla kommun och berörda markägare.

En arbetsgrupp bestående av representanter från miljö- och hälsoskyddskontoret, gatukontoret och fritidskontoret har bistått länsstyrelsens arbete. Vidare har synpunkter inhämtats från en referensgrupp med representanter från fastighets-, kultur-, stadsarkitekt- resp exploateringskontoret, juridiska avdelningen och kommunkansliet.

Planen består av två delar, en allmän del som redovisar nuvarande förhållanden samt en plandel som beskriver mål och åtgärder för att uppnå det åsatta ändamålet med förordnandet.

Planens mål skall gälla under överskådlig tid medan åtgärdsförslagen avser den närmaste 10-årsperioden. Därefter kan åtgärder omprövas, dock så att det åsatta målet uppnås.

Planen är fastställd genom länsstyrelsens beslut den 22 april 1987.

	<u>Sid</u>
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	
ÖVERSIKTSKARTA	4
I ALLMÄN BESKRIVNING	5
1. ADMINISTRATIVA DATA	5
2. GRUND FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER	5
3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN	6
3.1 Naturförhållanden	6
3.1.1 Geologi	6
3.1.2 Vegetation, flora	6
3.1.3 Djurliv	7
3.1.4 Sjöar	8
3.2 Kulturhistoriska förhållanden	8
3.3 Markanvändning	8
3.3.1 Skogsbruk	8
3.3.2 Jordbruk	9
3.3.3 Jakt och viltvård	9
3.3.4 Fiske	9
3.3.5 Upplåtelser av mark och byggnader	10
3.4 Tillgänglighet	10
3.5 Slitage- och störningskänslighet	10
3.6 Anordningar för friluftslivet	10
3.7 Inventeringar	10
3.8 Särskilda förordnanden	11
II PLANDEL	12
1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	12
1.1 Övergripande mål	12
1.2 Generella riktlinjer och åtgärder	12
1.2.1 Hävd av skogsmark	12
1.2.2 Hävd av jordbruksmark	14
1.2.3 Disposition och skötsel av vattenområden	15
1.2.4 Fiske, jakt och viltvård	16
1.2.5 Fauna- och floravård	17
1.2.6 Disposition och skötsel av reservatets kulturvärden	18
1.2.7 Disposition och skötsel av byggnader	18
1.2.8 Behandling av skötselområden	19

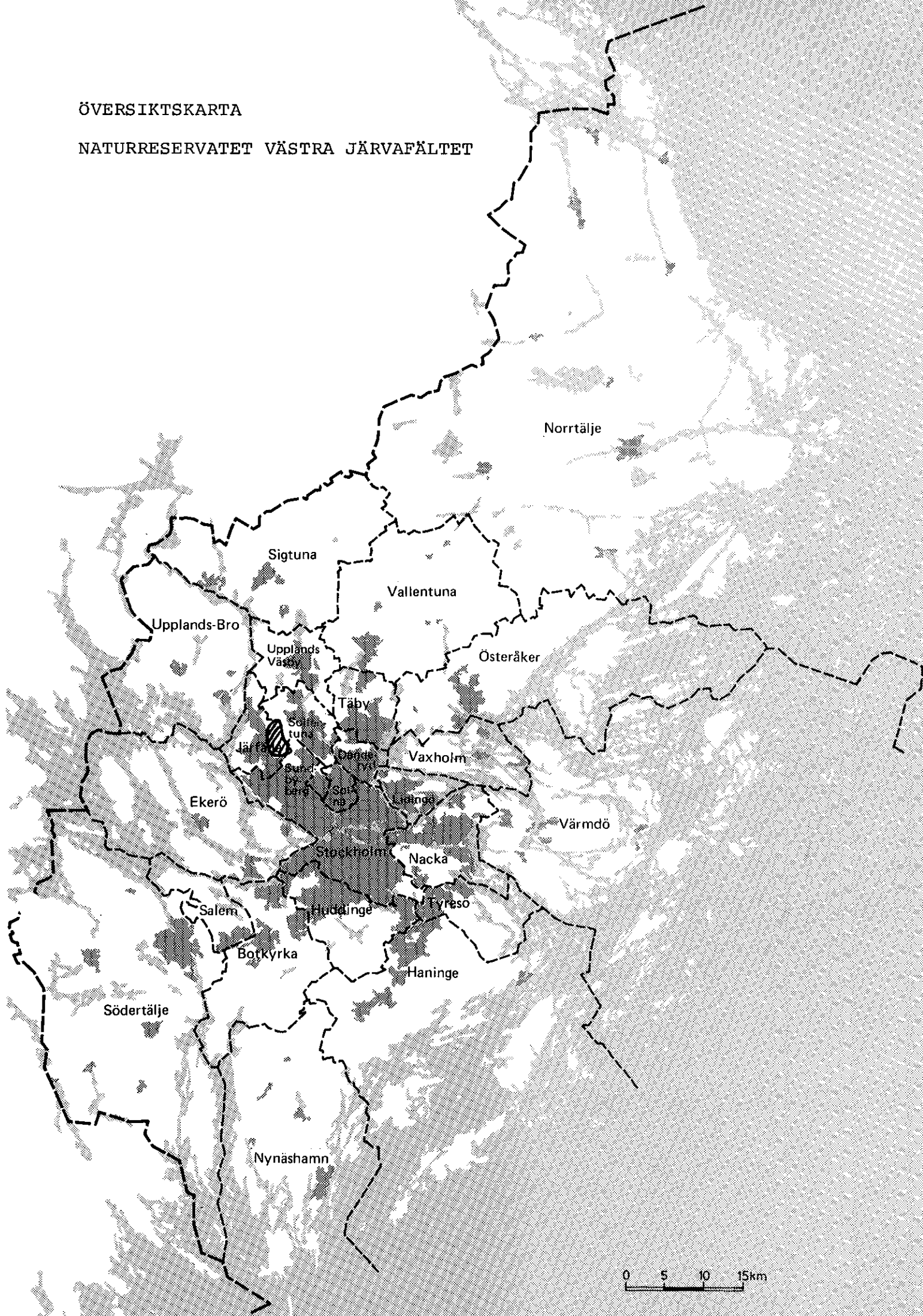
2	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	38
2.1	Övergripande mål	38
2.2	Riktlinjer och åtgärder	38
2.2.1	Tillgänglighet	38
2.2.2	Friluftsanordningar/anläggningar	38
2.2.3	Renhållning	40
2.2.4	Information	40
2.2.5	Utmärkning	41
3	TILLSYN OCH SAMRÅD	41
3.1	Tillsyn	41
3.2	Samråd	41
4	DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER	41
5	FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	42
5.1	Finansieringsplan	42
5.2	Ekonomisk plan	42

BILAGOR

Reservatsbeslut	Bilaga 1
Karta över skötselområden	Bilaga 2
Karta över friluftsanordningar	Bilaga 3

ÖVERSIKTSKARTA

NATURRESERVATET VÄSTRA JÄRVAFÄLTET

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA

<u>Skyddsform</u>	Naturreservat
<u>Beslutsdatum</u>	1987-04-22
<u>Kommun</u>	Järfälla
<u>Registerområde</u>	Järfälla kommun
<u>Läge</u>	Ekonomiska kartan blad nr 108 82, 108 83, 108 92, 108 93. Reservatet ligger ca 16 km nordväst om Stockholms centrum. Området gränsar till Sollentuna och Stockholms kommuner och ligger strax norr om Barkarby flygfält.
<u>Area därav landarea</u>	Ca ca
<u>Fastigheter</u>	Jakobsberg 18:1, Säby 3:17 Barkarby 4:1, del av Bredgården 1:1
<u>Markägare</u>	Järfälla kommun och
<u>Naturvårds- förvaltare</u>	Järfälla kommun

2. GRUND FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER

Grunden för beslutet, ändamålet med reservatet samt föreskrifter enligt naturvårdslagen återfinns i beslutet om att inrätta naturreservatet Västra Järvafältet (bilaga 1).

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN.

3.1 Naturförhållanden

3.1.1 Geologi

Järvafältet kännetecknas topografiskt av relativt flack struktur, varierande mellan ett småkulligt bergrundsbevägningat skogslandskap och slättmarker bestående av morän eller finjordar. Urberget i området består huvudsakligen av gnejsgraniter. Yngre granit (Stockholmsgranit) förekommer i ett norväst-sydöstligt löpande stråk vid Översjön samt i mindre områden norr och söder om Säbysjön. Migmatitgnejs bildar berggrund nordväst om Översjön och söder om Säbysjön. Tvärs igenom Översjöområdet sträcker sig en diabasgång. Tektoniska rörelser har skapat talrika sprickdalar vilka bidrar till utformningen av landskapstypen. Berget går i dagen på de ursvallade höjddpartierna och utformar hållmarker, men i övrigt dominerar markerna av lösa jordlager. Skogsmarkerna består oftast av mer eller mindre ursvallade moräner. Ursvallat finmaterial har transporterats från höjderna och avlagrats i sänkorna. Sådana omlagrade postglaciala leror dominerar slätterna nordväst om Översjön respektive sydost om Säbysjön och förekommer allmänt i sprickdalarna. Glacial lera påträffas huvudsakligen i sänkorna norr, väster och söder om Säbysjön. Lerjordarna har oftast nyttjats som odlingsmark, men områden med dåliga dräneringsförhållanden har i stället utformat försumpade kärrmarker.

3.1.2 Vegetation och flora

Området har en varierande natur med barr- och lövskogar, åkrar, ängs- och hagmarker, våtmarker och sjöar. Skogarna domineras av barrblandskogar där tallen dock överväger inom de magrare, högre belägna partierna. Lövträden växer främst i våtmarker, på nedlagda inägomarker, kring sjöar och bebyggelse samt i skogsbrynen.

Lövskog med stort inslag av ek och hassel finns t ex vid Rocksta samt på udden vid sydöstra Säbysjön.

Sanka vassområden förekommer i anslutning till sjöarna, främst den grunda och näringsrika Säbysjön.

Områdets flackare partier och slätter har tidigare oftast nyttjats för jordbruk och består numera av öppna ängs- eller betesmarker eller igenväxande nedlagda odlingsmarker.

Skogarna har en varierad ålderssammansättning med tyngdpunkt på gammal skog och upplevs som attraktiv av friluftslivet. Blåbärsgranskogen är den vanligaste skogstypen, med karaktäristiska arter som lingon, blåbär, vårfryle, kruståtel och pyrolaarter. Olika betesgynnade arter såsom vårbrodd, gökärt och ärenpris kan avslöja att skogsbete förekommer eller har förekommit. Floran är således relativt trivial och består av de för området vanligt förekommande arterna.

Floristiskt rikare partier förekommer dock och uppvisar t ex korallrot, nästrot, trolldruva och ryl. De sankta strandpartierna hyser en del intressanta starrarter.

Järvafältets botaniskt mest värdefulla områden finns i anslutning till odlingsmarkerna och består exempelvis av torrängspartier med arter som backsippa och sexkantig fetknopp.

3.1.3 Djurliv

Faunan är art- och individrik i likhet med övriga delar av Järvafältet.

Fågelfaunans rikedom är betingad av delvis det småskurna och kulturpräglade landskapet, med stor andel gammal skog och lövträd, och delvis sjöarna Översjön men främst Säbysjön. Inom skogs- och kulturmarkerna finns som häckande arter bl a tofsvipa, skogsduva, kattuggla, hornuggla, gröngöling och spillkråka samt som möjliga och/eller tillfälliga häckare bl a tornfalk, sparvuggla, mindre korsnäbb och ortolansparv. Säbysjön är en värdefull fågelsjö där ca 170 fågelarter observerats. Bland häckande arter kan nämnas svarthakedopping, vattenrall, kricka, brunand, knipa, rörhöna, gräshopp-sångare och härmsångare. Andra arter som är beroende av sjön med omgivningar för födosök eller som rastlokal är bl a ormvråk, bivråk, tornfalk, bläsand, stjärtand, skedand, salskrake, fjällvråk och blå kärnhök. Sjöns strandnära zoner, speciellt nedanför Säby gård, och kärret vid Igelbäckens utlopp tillhör numera Stockholmstraktens bästa nattsångarlokal. Kärrsångare, busksångare, flodsångare samt vaktel har observerats. Översjön är mycket artfattigare men storlom gör denna sjö till intressant fågelokal.

Däggdjursfaunan uppvisar för Stockholmsregionen normala förekomster av ex älg, rådjur, fälthare, skogshare och grävling. Rödräven är för närvarande fåtalig i området beroende på rävskaften.

Kräl- och groddjur har för trakten normala förekomster.

3.1.4 Sjöar

Inom området finns två näringsrika sjöar, den grunda Säbysjön samt den djupare Översjön.

Säbysjön är en typisk lerslättsjö med medeldjup 1,65 m och maxdjup 2,3 m. Sjöarealen är ca 90 ha och tillrinningsområdet ca 600 ha. Sjön är eutrof och har höga värden på syreförbrukning. Flytbladsvegetation och flytvassar dominerar de södra och mellersta delarna av sjön, medan vattenaloe dominerar i norr. Bottenfaunan är den normala för sjötypen och utgörs huvudsakligen av arter som tål skiftande miljöbetingelser och låga syrgashalter. Fiskfaunan består av gädda, abborre, sutare, ruda och mört. Omfattande fiskdöd orsakad av syrebrist har förekommit vid flera tillfällen.

Säbysjön är sänkt tre gånger under 1800-talet.

Översjön karakteriseras som sprickdalssjö och omges till stora sträckor av klippvallar. Sjöarealen är ca 55 ha och tillrinningsområdet ca 200 ha. Sjös medeldjup är ca 3 m och maxdjupet 4,2 m. Vass- och flytbladsvegetationen har betydligt mindre utbredning än i Säbysjön men vattenkemiska-fysikaliska mätdata utvisar en eutrof sjötyp. Planktonfaunan indikerar hög näringshalt, medan bottenfaunan ej är undersökt. Fiskfaunan består av gädda, abborre, mört, braxen och lake.

Sjön är sänkt 1879.

3.2 Kulturhistoriska förhållanden

Järvafältet har ett mycket stort antal fornlämningar, bestående av gravfält, stensättningar och odlingsrösen från främst yngre järnåldern men även äldre järnåldern och bronsåldern. Inom området återfinns en runristning i fast häll.

På Järvafältet finns dessutom ett stort antal torp eller rester av bebyggelse.

Gårdsbildningarna är kulturhistoriskt intressanta och har klassats som såväl "värdefulla" och "omistliga". Säby gård har förklarats som byggnadsminne. Ett större område av Järvafältet väster om Säbysjön är av kulturhistoriskt riksintresse.

3.3 Markanvändning

3.3.1 Skogsbruk

Enligt äldre kartmaterial har tall och gran varit förhärskande trädslag sedan mitten av 1600-talet. Omfattande avverkningar utfördes på Järvafältet åren kring 1905 när staten exproprierade marken för militära övningsändamål. Den militära epoken medförde stort kulturinflytande såväl genom skogsskötsel och skottskador i skogen som sparade bestånd som i dag uppvisar hög ålder.

Efter det att Järfälla kommun övertagit skötseln av Järvafältet har skogen i stort sett skötts enligt de planer som upprättats av Strand 1968 och 1970. Skogsbruksåtgärder har utförts i princip över hela området, endast små delområden ger ett opåverkat intryck. Åtgärderna har utförts med inriktning på ett markutnyttjande för friluftslivets ändamål. Över 75 % av skogsmarken består av skogar äldre än 60 år. Närmare 20 % av skogarna är över 100 år. Tall och gran upptar vardera ca 40 % av virkesförrådet och lövträden ca 20 %.

3.3.2 Jordbruk

Olika typer av jordbruksmark återfinns inom Järvafältet. De forna åker- och ängsmarkerna har hållits öppna genom mekanisk slätter och/eller betesdrift med hästar och nötkreatur. Numera betas stora arealer såväl odlings- som skogsmark av nötboskap.

3.3.3 Jakt och viltvård

Jakten och viltvården sköts av Järfälla kommun. Djurbeståndet skattas genom jakt, samt är hårt reglerad. Stor hänsyn tas till friluftslivet genom att jakten förläggs som regel till tidiga vardagsmorgnar. Målet för viltvården är att hålla en art- och individrik samt livskraftig viltstam i Järfälla. Viltvårdsåtgärderna omfattar vinterutfodring, anläggning av viltvatten samt uppsättning av saltstenar. Förslag finns till inhägnade viltbetesområden. Viltskyddsområden har avsatts på flertalet platser.

3.3.4 Fiske

Fritidsnämnden ansvarar för fisket i kommunen. Avtal har träffats med de privata markägarna angående nyttjanderätt till fritidsfiske i Översjön. Avtalen förvaras hos Järfälla kommun.

3.3.5 Upplåtelser av mark och byggnader

Arrendeavtal beträffande jordbruket och friluftslivet har träffats med privata markägare, med vilka kommunen även träffat överenskommelse gällande fiskerättigheterna i Översjön.

3.4 Tillgänglighet

Samtliga vägar inom reservatet är avstängda för allmänhetens motorfordon. För den bilburne finns parkeringsmöjligheter vid Bodaäng, Granskog, Tånglöt och Säby. Lämpliga anslutningar med kommunala färdmedel (buss) finns längs Enköpingsvägen. I Jakobsberg och Kallhäll finns pendeltågstationer.

3.5 Slitage- och störningskänslighet

Naturen inom Järvafältet är i allmänhet inte särskilt störnings- eller slitagekänslig. Vissa mindre partier kan dock vara störningskänsliga med hänsyn till häckande rovfågel. Hällmarksområden är slitagekänsliga avseende djurens tramp vid skogsbete.

Syftet med reservatsförordnandet är att området skall utnyttjas för friluftssändamål där naturupplevelsen är en viktig faktor. Detta innebär att rekreativområdet är känsligt för bullerstörningar i form av skott från exempelvis skjutbana.

3.6 Anordningar för friluftslivet

Järvafältet är klassat som riksintressant för det rörliga friluftslivet. Utbudet av större anläggningar är dock relativt begränsat. Friluftslivet har i stället en inriktning på fritt strövande, svamp- och bärplockning, skogspromenader samt enklare motionsformer såsom cykling, ridning och längdskidåkning. För dessa ändamål finns en mängd markerade stigar, leder och grusvägar, iordningställda grillplatser samt soptunnor och TC. Friluftsbad förekommer i Översjön.

Större anläggningar finns vid Säby (ridstall) och Tånglöt (gevärsskyttebana). Vid Säbysjöns sydöstra strand finns ett fågeltorn.

3.7 Inventeringar

Järvafältet har inventerats vid olika tillfällen och i varierande avseenden. Följande arbeten har legat till grund för skötselplanen:

- Skogsvårdsplan. Mark- och skogsinventering, Järvafältsdelen (Strand, Järfälla kommun, 1968)

- Fritidsskog i Järfälla. Historik, nutillstånd och skötsel­förslag (Kardell och Fiskesjö, SLU 1980)
- Naturinventering på Järvafältet (Carlsson m fl. Fältbiologerna, 1977)
- Skötselplan för naturreservatet Östra Järvafältet i Sollentuna kommun (Skogsvårdsstyrelsen och länsstyrelsen i Stockholms län, 1984)
- Undersökning av Översjön och Säbysjön (Miljö- och Hälsoskyddskontoret, Järfälla kommun)
- Viltvårdsplan för Järfälla kommuns marker (Gatukontoret, 1980).

3.8 Särskilda förordnanden

Säby gård har förklarats för byggnadsminne (1983-06-03).

Getholmen i Översjön är fågelskyddsområde med landstigningsförbud under tiden 15 april och 30 juni.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Reservatet skall skötas så att områdets stora betydelse för allmänhetens friluftsliv och naturupplevelser samt dess naturvetenskapliga och kulturhistoriska värden bevaras. Några nya större anläggningar för friluftslivet skall inte iordningställas, utan områdets naturgivna förutsättningar skall i första hand vara styrande för friluftslivets aktiviteter. Skogsbruksåtgärder skall utföras i syfte att skapa en tilltalande rekreationsskog och med stort hänsynstagande till växt- och djurliv.

Det nuvarande odlingslandskapet skall bevaras genom att områden som för närvarande utnyttjas för jordbruk och betesdrift även i framtiden brukas för dessa ändamål.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsmark

Mål:

Hävden av skogen skall syfta till en varierad och tilltalande miljö för friluftslivet samt gynna värdefull flora och fauna som är knuten till skogsmark. Vissa naturskogsliknande områden skall helt undantas från skogliga åtgärder och tillåtas utvecklas fritt.

Riktlinjer och åtgärder:

Nedan angivna riktlinjer gäller för all skogsmark om annat ej anges i de detaljerade skötselanvisningarna, nedan under punkten 1.2.8. Speciella hänsyn till fauna och flora anges nedan under p.1.2.5.

Som övergripande riktlinje gäller att skötseln av skogen skall underordnas friluftslivets, naturvårdens samt de kulturhistoriska intressena. Skogsvårdslagen gäller inte inom naturreservatet.

- Skogliga impediment samt mindre kantzoner lämnas helt orörda. Övriga kantzoner till impediment får inte slutavverkas.
- Skog på produktiv mark sköts med förlängd omloppstid och alla skogliga åtgärder minimeras och företas med största försiktighet och hänsyn.

- Omloppstiden skall motsvara den i § 13 SVL angivna lägsta tillåtna slutavverkningsåldern + ca 20 % (för områdets "medelmark" innebär detta att slutavverkning av gran kan tillåtas vid ca 100 års ålder och av tall vid ca 120 år). Detta skall gälla för det normala friska beståndet. För växtkraftiga, virkesrika bestånd kan omloppstiden utökas ytterligare.
- Vid slutavverkning i granbestånd rekommenderas luckblädning, dvs småhyggen om 700 - 1 000 m². Föryngring bör ske genom självföryngring. På marker med slyproblem bör dock plantering ske.
- Vid föryngring av tallbestånd lämnas vid avverkningen en tät skärm. Föryngring sker genom självföryngring. Hyggesstorlek skall utgöra max 1 ha med hänsyn till beståndsfaktorer.
- Nytt hygge i kant med tidigare föryngringsyta skall inte upptagas så länge ungskogen inte nått en medelhöjd av 2.0 m.
- Vid plantering skall svenska arter användas.
- Vid röjningar eftersträvas stor lövinblandning.
- Slyröjning i välutvecklade skogsbryn, stormfällningsluckor etc bör undvikas.
- Vid gallring skall befintlig lövandel (%) bibehållas.
- Regelmässigt skall enstaka och/eller grupper av äldre träd (tall, lövträd) lämnas att växa in i kommande bestånd där så är möjligt med hänsyn till stormrisk, föryngringssvårigheter o dyl (gamla ädellövträd lämnas alltid).
- Alla virkestransporter bör ske med lätt teknisk utrustning och på sådant sätt att skador på mark och växtlighet undviks. Utkörning av virke skall ske på tjälad mark eller med häst.
- Markskador skall alltid lagas.
- Stubbrytning får ej ske.
- Stigar och rastplatser, viktiga diken och vattendrag samt frekventerade strandpartier rensas från röjnings- och avverkningsavfall.

- Avverkningsavfall kan i övrigt sönderdelas och lämnas i skogen. Sönderdelningen bör utföras så att framkomligheten inte hindras nämnvärt och så att avfallet nås av markfukten.
- Energiskogsodling skall ej förekomma.
- Nydikning av skogsmark får ej utföras.
- Landskapsvårdande åtgärder i form av frihuggning av solitärer, i synnerhet ekar, samt plantering av ädla lövträd och blommande träd/buskar bör förekomma på lämpliga platser.

1.2.2 Hävd av jordbruksmark

Mål:

Det nuvarande odlingslandskapet skall bevaras och de delar av området som fn utnyttjas för jordbruk och boskapsskötsel bör även i framtiden nyttjas för dessa ändamål.

Riktlinjer och åtgärder:

Som övergripande riktlinje gäller att odlingslandskapet skall hållas i god hävd. Hänsyn skall tas till värdefull flora och fauna som är knuten till odlings- och betesmark. Befintliga betesmarker skall om möjligt bibehållas. Skogsbete bör förekomma.

- Jordbruksmarken skall främst hävdas genom betesbruk. Befintliga naturbeten bibehålls. Åkermark kan dock växla mellan åker- och betesbruk.
- Bete bör främst ske med nötkreatur. Får kan användas där marken är lämplig för fårbeta.
- Viss jordbruksmark som ej hävdas genom betesbruk sköts genom slätter eller åkerbruk.
- Numera nedlagda och igenväxande ängs- och hagmarker, främst ängen, bör i möjliga fall restaureras och vårdas.
- För att erhålla mer enhetliga betesområden kan viss skogsmark ingå.
- Åkerholmar bevaras och får inte användas till upplag för skräp, virke etc. Åkerholmar får inte planteras med barrträd. Solitära lövträd och ett buskskikt skall bevaras.

- Stängselövergångar skall alltid anordnas vid välfrekventerade stigar och leder.
- Elektriskt stängsel får ej användas.
- Stängsel bör anpassas utseendemässigt till landskapsbilden och kulturmiljön.
- Taggtråd bör om möjligt inte användas.
- För jordbruksmarken skall regler upprättas för spridning av växtnäringsämnen och kemisk bekämpning. I princip får konstgödsel spridas enbart på kulturbetesmarker.

1.2.3 Disposition och skötsel av vattenområden

Reservatets vattenområden utgörs av sjöarna Översjön (del av) och Säbysjön. Sjöarna, främst Säbysjön, med omgivande marker har stor betydelse som häcknings- och rastplatser för en mängd sjöfågelarter samt som jaktområden för rovfågel. Säbysjön är en grund och eutrof (näringsrik) slättsjö med breda vassbälten medan Översjön är eutrof och djupare än den förstnämnda. Översjöns vegetationsfattigare stränder är ställvis attraktiva för bad.

Mål:

Sjöarnas stora betydelse för fågellivet skall bevaras.

Friluftslivets intressen koncentreras till friluftsbad vid befintliga badplatser. I övrigt skall sjöarna vårdas så att nuvarande utseende, funktion och status bevaras.

Riktlinjer:

Sjöarnas nuvarande utseende, funktion och status skall bevaras. Dock kan restaurering av Säbysjön bli aktuell. En restaurering skall dock endast göras i syfte att förbättra förutsättningarna för fågellivet.

- Varje form av vattenreglering som kan tänkas förändra sjöarnas nuvarande status skall undvikas. En större restaurering av Säbysjön i framtiden skall föregås av en särskild restaureringsplan. Samråd om denna plan skall ske med länsstyrelsen.
- Lagring av kemikalier, petroleumprodukter, växtnäringsämnen o dyl för jord- och skogsbrukets behov får inte ske intill sjö eller tillflöde.

- Spridning av växtnäringsämnen (konstgödsel, kreatursgödsel m m) skall regleras i arrendeavtal så att övergödning ej sker.
- Inplantering av främmande fiskarter bör ej ske.
- Vid igenväxning som missgynnar faunan får vassslätter o dyl utföras.
- Vid särskilt långvariga isläggingsperioder bör luftningsåtgärder i tillräcklig omfattning tillgripas för att minska kvävningsriskerna. I förebyggande syfte får luftning ske under den tid isen ligger.
- Tillgängligheten till vattendragen bör ej underlättas då störningar på fågellivet förekommer redan nu.
- Vattenkvaliteten bör kontinuerligt kontrolleras och vid behov förbättras. Särskilda ansträngningar bör inriktas på att förhindra onödig näringstillförsel.

1.2.4 Fiske, jakt, viltvård

Mål:

Jakt får endast bedrivas på det sätt och i den omfattning som kan förenas med målsättningen att befrämja ett art- och individrikt djurliv inom reservatet.

Nyttjanderättsavtal har träffats med privata markägare angående fiske med handredskap. Nuvarande form för jaktutövande och fiske bör behållas.

Riktlinjer:

Som övergripande riktlinje gäller att all jakt skall ske med hänsyn till områdets stora betydelse för friluftslivet. I övrigt skall de riktlinjer följas som anges i "Viltvårdsplan för Järfälla kommuns marker" (gatukontoret, 1980). Nedan preciseras några allmänna riktlinjer.

- Endast jakt på klövvilt och hare skall förekomma
- Vid behov av jakt på exempelvis kråka, räv, grävling skall samråd ske med länsstyrelsen.
- Grytjakt på räv eller grävling får ej förekomma.
- Viltvård i form av utfodring, anläggande av viltvatten och viltåker bör ske vid behov.

- Jakt får inte bedrivas på anlagd viltåker eller foderremiss.
- Järfälla kommun och länsstyrelsen gemensamt bör hemställa hos vägförvaltningen i länet att viltstängsel sätts upp längs E18.

1.2.5 Fauna- och floravård

För markanvändningsformer som jordbruk, landskapsvård och för skogsbruksåtgärder krävs generella hänsynsregler för den högre och lägre faunan samt floran. Dessa hänsyn anges i nedanstående riktlinjer. Särskilda hänsyn till sällsynta, störnings- eller slitagekänsliga arter anges under respektive skötselområde.

Mål:

Inom reservatet skall befrämjas ett art- och individrikt växt- och djurliv.

Riktlinjer:

Följande miljöer undantas från åtgärder:

- Gammal lågproduktiv hållmarksbunden tallskog av orörd karaktär
- Mossar, alkärr samt strandskog och sumpskog med äldre lövträd
- Mindre dungar av äldre lövträd insprängda i barrskog
- Vålutvecklade skogsbryn mot öppen mark
- Mindre åkerholmar
- Bergbranter med rasbrantskaraktär
- Små surdrogar och fuktstråk

Följande punktinsatser beaktas vid åtgärder:

- Högstubbar och äldre vindfällen sparas i lämpliga områden
- Avfall från lövträd kan med fördel kvarlämnas
- Döda och döende träd kvarlämnas där så ej annat anges
- Gamla stenrösen skonas från åverkan
- Kemisk behandling av diken och vägrenar skall ej ske.

- Fågellivet bör aktivt stödjas genom uppsättning av sjöfågelkorgar samt skyddande av boträd

Se även riktlinjerna för skogsmark (p 1.2.1), jordbruksmark (p.1.2.2) samt vattenområdena (p. 1.2.3).

1.2.6 Disposition och skötsel av reservatets kulturvärden.

Skötseln av reservatets kulturvärden skall ske i enlighet med de vårdplaner som har utarbetats av riksantikvarieämbetet. Eventuella avvikelser från dessa planer skall föregås av samråd med riksantikvarieämbetet.

1.2.7 Disposition och skötsel av byggnader

Mål:

Byggnader och tillhörande tomtmark inom reservatet skall så långt möjligt hållas i gott skick.

Riktlinjer:

Som övergripande riktlinjer gäller att för jordbruket nödvändiga byggnader skall prioriteras samt att värden i övrigt skall inriktas på byggnader som kan utnyttjas för friluftsliv och föreningsliv inom reservatet.

- Ombyggnader, tillbyggnader och nybyggnader skall ske i samråd med länsantikvarien (jfr kulturvärden p. 1.2.6)
- Byggnader som i dag är uthyrda eller är lämpliga för uthyrning till föreningsverksamhet bör även i fortsättningen nyttjas för detta ändamål. Nyttjande föreningar bör ha seriösa målsättningar för verksamheten och bedriva denna i anknytning till reservatet.
- Markägaren (kommunen) bör själv svara för all uthyrningsverksamhet
- Järfälla kommun bör utarbeta en restaureringsplan för reservatets byggnader samt för framtiden anslå erforderliga medel för upprustning av byggnaderna.

Naturvårdsförvaltaren svarar för underhåll av byggnader som ägs av kommunen, om annat ej anges i hyresavtalet.

Annan fastighetsägare svarar för underhåll av egen bebyggelse.

Hyresgäst ansvarar för underhåll där så är angivet i hyresavtalet.

1.2.8 Behandling av skötselområden

Naturreservatet har indelats i skötselområden, varvid anges beskrivning, mål med skötseln samt åtgärdsförslag. För vissa områden ges detaljerade skötselanvisningar. För dessa samt för övriga områden gäller dessutom de generella riktlinjer som anges ovan i punkterna 1.2.1 - 1.2.7

Skötselområdenas avgränsning har i stort sett grundats på skogsvårdsplanen från 1968 (Strand). Skötselområdena finns angivna på en till skötselplanen bifogad skötselplanekarta.

Skötselområde 1

Beskrivning: Skogs- och hagmarker inom fastigheten Bredgården 1:1. En mindre del är granplanterad. En vandringsled går genom området.

Mål: Skogs- och hagmark. Vandringsled.

Åtgärd: Hagmarkernas stängsel underhålls av fastighetsägaren. Vandringsleden iordningställs, markeras och hålls städad av naturvårdsförvaltaren (Järfälla kommun). Övergångar och rister uppförs och bekostas av naturvårdsförvaltaren. Skogsskötsel enligt punkt 1.2.1 ovan.

Skötselområde 2

Beskrivning: F d tippområde. Nu iordningställt till plan mark. Ridverksamhet.

Mål: Plan, öppen mark för ridaktiviteter.

Åtgärd: Markägaren underhåller platsen. Helt eller delvis omkullvälta träd avverkas och tas om hand.

Skötselområde 3 a, 3 b

Beskrivning: Bergspartier med glest växande barrskog.

Mål: Vegetationen får utvecklas fritt

Åtgärd: Ingen

Åtgärd:

Skötselområde 4 a, 4 b

Beskrivning: Föryngringsytor med fröträäd
Mål: Barrskog
Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 5

Beskrivning: Barrblandskog, medelålders. Gallring har utförts
Mål: Barrblandskog
Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 6

Beskrivning: Lövdominerad blandskog, strandridå mot Översjön
Mål: Vegetationen får utvecklas fritt
Åtgärd: Ingen

Skötselområde 7

Beskrivning: Medelålders granskog, gallring utförd. Förekomst av korallrot. Delvis sumpig mark
Mål: Barrskog
Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1. De botaniska intressena bör beaktas.

Skötselområde 8 a

Beskrivning: Talldominerad barrskog med hållpartier. Förekomst av ryl. Lövkärr i väster samt i viken vid Översjöns sydspets.
Mål: Vegetationen får utvecklas fritt
Åtgärd: Ingen

Skötselområde 8 B

Beskrivning: Se ovan under område 8 a
 Mål: Skogsmark
 Åtgärd: Skogsbruk i enlighet med riktlinjerna under punkt 1.2.1

Skötselområde 8 C

Beskrivning: Åkerholme som betas
 Mål: Skogb eklädd åkerholme
 Åtgärd: Landskapsvård

Skötselområde 9

Beskrivning: Barrblandskog, relativt olikåldrig. Gallring har utförts
 Mål: Barrskog
 Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 10

Beskrivning: Lövkärr med graninslag
 Mål: Lövkärr. Vegetationen får utvecklas fritt
 Åtgärd: Ingen

Skötselområde 11 a, b

Beskrivning: Lövkärr som omger ett höjdparti
 Mål: Lövkärr. Vegetationen får utvecklas fritt.
 Åtgärd: Ingen

Skötselområde 12

Beskrivning: Lövkärr (som fortsätter in i Sollentuna kommun). Botaniskt intressant
 Mål: Lövkärr. Vegetationen får utvecklas fritt
 Åtgärd: Ingen, förutom anläggning av permanent damm vid utloppet i söder

Skötselområde 13

Beskrivning: Lövkärr

Mål: Lövkärr. Vegetationen får utvecklas fritt

Åtgärd: Ingen

Skötselområde 14

Beskrivning: Barrblandskog där omfattande gallringsåtgärder har utförts. Inom området finns även några föryngringsytor som delvis planterats. Ställvis riklig slyuppkomst. Längst i öster ett bergsparti. Området gränsar till Sollentuna kommun, där de angränsande bestånden i stor utsträckning lämnats till fri utveckling

Mål: Barrskog med stort lövinslag. Målsättningen på sikt är att området skall lämnas till fri utveckling i likhet med bestånden på Sollentunas marker

Åtgärd: Åtgärderna skall inriktas på sådan skötsel att området i framtiden kan lämnas till fri utveckling. För innevarande planperiod gäller riktlinjerna för skogsbruket enligt p 1.2.1. Föryngringen påbörjas i äldre, glesa bestånd med slyuppkomst, där avverkningarna skall följas upp med plantering för att undvika framtida slyproblem. Røjning av överstån-dare på de nu befintliga föryngringsytorna. Inga åtgärder inom bergspartierna. (Körskador undviks noga i de mellanlig-gande kärrpartierna)

Skötselområde 15

Beskrivning: Ödetomt

Mål: Vegetationen får utvecklas fritt

Åtgärd: Ingen

Skötselområde 16

- Beskrivning: Ställvis gles barrblandskog, gallring och avverkning har utförts. Södra delområdet planterat. Fornminne i öst
- Mål: Barrskog
- Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 17

- Beskrivning: Område med baracker längs vägen samt strandparti vid Översjön. Badplats
- Mål: Tomtmark och strandparti
- Åtgärd: Normalt underhåll av byggnader med omgivande mark. Öppethållande av de strandavsnitt som är lämpade för bad

Skötselområde 18

- Beskrivning: Öppen mark, gammal åker. Förekomst av kanelros
- Mål: Öppen mark
- Åtgärd: Rökning av inträngande sly och buskage från kantzonerna

Skötselområde 19

- Beskrivning: Viltåker
- Mål: Viltåker
- Åtgärd: Hävd av viltåker

Skötselområde 20 a, b, c, d, e

- Beskrivning: Stort och mångformigt område huvudsakligen barrskogsbevuxet, väl avgränsat mellan vägar/stigar. Området bildar ett sammanhängande stråk mellan Översjön och Säbysjön. Delar av området har skyddats som viltbetesområde.

De västra och södra delarna består av höjdparter, bevuxna av relativt orörd tallskog. Svackan mellan bergspartierna utgörs av f d inägomark, numera igenväxande eller planterad med gran. I områdets sydligaste spets finns boplats samt fornminnen.

Delområde 20 a

Beskrivning: Omväxlande barrskogsområde med olikåldrig skog, dock med tyngdpunkt på äldre åldersklasser. Insprängda partier med lövträd, även slyuppslag i dungar. Större höjdparter med delvis orörd hållmarkstallskog.

Mål: Vegetationen får utvecklas fritt.

Åtgärd: Ingen

Delområde 20 b

Beskrivning: Sänka mellan bergspartierna, delvis f d inägomark, igenväxande eller granplanterad. Granungskogen är orörd och mycket tät, men ingår delvis i viltskyddsområdet.

Mål: Granskog

Åtgärd: Skogsbruk i enlighet med riktlinjerna under punkt 1.2.1

Delområde 20 c

Beskrivning: Inhägnat viltbetesområde i nordöst. Ställvis gallrade partier med dålig underväxt.

Mål: Skogsmark

Åtgärd: Skogsbruk i enlighet med riktlinjerna under punkt 1.2.1

Skötselområde 20 d

Beskrivning: Se ovan under område 20

Mål: Skogsmark

Åtgärd: Skogsbruk i enlighet med riktlinjerna under punkt 1.2.1.

Skötselområde 20 e

Beskrivning: Se ovan under område 20
 Mål: Tills vidare utan åtgärd. Om 10 år bestäms det slutgiltiga målet
 Åtgärd: Ingen

Skötselområde 21

Beskrivning: Igenväxande och granplanterad nedlagd jordbruksmark
 Mål: Barrskog
 Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 22

Beskrivning: Tomtmark, Rocksta
 Mål: Tomtmark
 Åtgärd: Normalt underhåll

Skötselområde 23 a, b

Beskrivning: Barrblandskog ställvis gles och med slyuppslag. I söder öppen glänta, Sundstäppan
 Mål: Barrblandskog
 Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1. Gläntan hålls öppen

Skötselområde 24

Beskrivning: Föryngringsyta, planterad 1976, med överståndare av tall samt björksly
 Mål: Barrskog
 Åtgärd: Røjning. Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 25

Beskrivning: Öppen mark, f d åker. Bete
 Mål: Öppen mark
 Åtgärd: Betesdrift/åkerbruk

Skötselområde 26

Beskrivning: Tomtmark (Granskog)

Mål: Tomtmark

Åtgärd: Normalt underhåll

Skötselområde 27

Beskrivning: Lövkärr med björk och al, inslag av gran

Mål: Lövkärr. Vegetationen får utvecklas fritt

Åtgärd: Ingen

Skötselområde 28

Beskrivning: Öppen mark, f d åker. De norra delarna håller på att växa igen

Målsättning Öppen mark

Åtgärd: Betesdrift/åkerbruk. De norra delarna tillåts växa igen.

Skötselområde 29

Beskrivning: Tomtmark

Mål: Tomtmark

Åtgärd: Normalt underhåll

Skötselområde 30

Beskrivning: Barrblandskog, medelålders i norr. Resten av området består av planterad ungskog på nedlagd åker.

Mål: Barrskog

Åtgärd: Gallring. Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 31

Beskrivning: Ett större skogsområde som i väster präglas av orörd barrblandskog och hållmarkstallskog. I de östra delarna har emellertid gallringsåtgärder utförts.

Delområde 31 a

Beskrivning: Orörd barrblandskog och hällmarkstallskog. Bergspartier.

Mål: Vegetationen får utvecklas fritt.

Åtgärd: Ingen.

Delområde 31 b

Beskrivning: Barrblandskog. De norra delarna består av granbestånd med inslag av tall. Relativt god underväxt. Delområdets södra delar är gallrade och saknar delvis underväxt i form av föryngring, men har ställvis kraftigt slyuppslag i de luckor som bildats.

Mål: Barrblandskog

Åtgärd: Skogsbruk i enlighet med riktlinjerna under punkt 1.2.1

Skötselområde 31 c

Beskrivning: Ca 10-årig granplantering

Mål: Granskog

Åtgärd: Skogsbruk i enlighet med riktlinjerna under punkt 1.2.1

Skötselområde 32

Beskrivning: Äldre barrblandskog med ett större bergsparti (Granskogsberget). Gallringsåtgärder har utförts. Ställvis uppslag av aspsly

Mål: Barrblandskog. Bergspartiet lämnas till fri utveckling

Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 33

Beskrivning: Blandskog med främst björk, asp och tall

Mål: Blandskog

Åtgärd: Gallring. Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1.

Skötselområde 34

Beskrivning: Öppen mark, gammal åker

Mål: Öppen mark, bete. Åkerholmarna får utvecklas fritt

Åtgärd: Betesdrift/åkerbruk

Skötselområde 35

Beskrivning: Igenväxande fd åker på fuktig mark

Mål: Lövskog

Åtgärd: Skogsbruk i enlighet med riktlinjerna under punkt 1.2.1

Skötselområde 36

Beskrivning: Öppen mark, skjutbana

Mål: Öppen mark

Åtgärd: Nuvarande verksamhet avvecklas. Den öppna marken restaureras för åkerbruk eller betesdrift

Skötselområde 37

Beskrivning: Barrblandskog med hållpartier. Gallringsåtgärder har utförts. Ungskog och slyuppslag i den östra kanten

Mål: Barrblandskog

Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1. De förslyade delområdena röjes och föryngras genom plantering. Inom bergspartierna får vegetationen utvecklas fritt.

Skötselområde 38

- Beskrivning: Tallskog inom de högre belägna partierna mot söder. I övrigt lövskog med ek, asp, björk samt med inslag av hassel och tall. Gallringsåtgärder har utförts. Ställvis saknas underväxt.
- Mål: Lövskog. Tallskogen inom hållpartierna får utvecklas fritt
- Åtgärd: Lövskogsskötsel, enligt riktlinjerna i p 1.2.1. Föryngringen skall särskilt uppmärksammas inom de partier som saknar underväxt. Frihuggning av ek.

Skötselområde 39 a, b c

- Beskrivning: Gärdesbackar
- Mål: Gärdesbackar. Vegetationen får utvecklas fritt
- Åtgärd: Ingen

Skötselområde 40

- Beskrivning: Blandskog med tall, gran, asp och ek. Ställvis saknas underväxt pga utförda gallringsåtgärder. Bergspartier med tallskog
- Mål: Blandskog
- Åtgärd: De ädla lövträden skall gynnas, i övrigt skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1. Föryngringen skall särskilt uppmärksammas inom de områden som saknar underväxt. Frihuggning av ekar. Tallskogen inom bergspartierna får utvecklas fritt.

Skötselområde 41

- Beskrivning: Lövskog, som domineras av björk, al och videarter, på sank mark samt som kantzon mot Säbysjön. Ställvis igenväxande marker med älggräs

Mål: Sank lövskog. Vegetationen får utvecklas fritt

Åtgärd: Ingen

Skötselområde 42

Beskrivning: Barrblandskog, ställvis med stort lövinslag och utformar då blandbestånd. Inom området finns även bergspartier. Gallringsåtgärder har utförts

Mål: Blandskog

Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1. Bergspartierna lämnas orörda. Föryngring påbörjas i glesa och förslyade partier

Skötselområde 43

Beskrivning: Lövbestånd, främst björk, med inslag av gran. Delvis gallrat

Mål: Lövbestånd

Åtgärd: Lövskogsskötsel. Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1.

Skötselområde 44

Beskrivning: Öppen mark, bete

Mål: Öppen mark

Åtgärd: Betesdrift

Skötselområde 45 a, b, c, d, e

Beskrivning: Gärdesbackar med lövskog

Mål: Gärdesbackar

Åtgärd: Frihuggning av ek

Skötselområde 46

Beskrivning: Säby gård. Tomtmark, kolonilotter, ridskola (Säby gård har skyddats enligt byggnadsminneslagen). Fornminnen

Mål: Tomtmark, kolonilotter, ridskola

Åtgärd: Normalt underhåll

Skötselområde 47

Beskrivning: Lövbestånd med företrädesvis ek och björk

Mål: Lövbestånd där de ädla lövträden gynnas

Åtgärd: Lövskogsskötsel. Frihuggning av ek

Skötselområde 48

Beskrivning: Blandskog av främst gran, ek och björk. Gallringsåtgärder har utförts. Bergsparti i områdets södra delar, avgränsande lövbestånd (skötselområde 47)

Mål: Blandskog där de ädla lövträden gynnas

Åtgärd: Frihuggning av ek. Skogsbruk enligt p 1.2.1

Skötselområde 49

Beskrivning: Gärdesbacke med bl a ek

Mål: Gärdesbacke

Åtgärd: Öppethållande från igenväxning genom röjning eller bete

Skötselområde 50

Beskrivning: Öppen mark/åker. Parkeringsplats i söder

Mål: Öppen mark

Åtgärd: Åker - eller betesbruk

Skötselområde 51

Beskrivning: Gles barrdominerad blandskog. Gallrad. Dålig underväxt på grund av hård gallring, vilket föranlett ställvis kraftigt slyuppslag. Norra delområdet har ett markant ekinslag

Mål: Tät blandskog, ridå mot motorvägen
 Åtgärd: Slyröjning med återföljande plantering i luckor. Frihuggning av ekar i norr

Skötselområde 52

Beskrivning: Planterat björkbestånd på fuktig mark.
 Dike

Mål: Björkbestånd

Åtgärd: Ingen åtgärd förutom eventuell dikesrensning. På sikt skall björkbeståndet föryngras genom småskalig blädning

Skötselområde 53

Beskrivning: Olikåldrigt blandbestånd med god underväxt och föryngring

Mål: Blandskogsmark

Åtgärd: Skogsbruk i enlighet med riktlinjerna under punkt 1.2.1

Skötselområde 54

Beskrivning: Öppen mark, fd åker med gräs och älggräs. Parkeringsplats (Tånglötinfarten)

Mål: Öppen mark/parkering

Åtgärd: Underhåll av parkeringsplats. Eventuell plantering som bullerskärm längs motorvägen

Skötselområde 55 Utgår ur reservatsförslaget

Skötselområde 56

Beskrivning: Öppen mark/åker

Mål: Öppen mark

Åtgärd: Åker- eller betesbruk

Skötselområde 57

- Beskrivning: Lövbestånd med bl a ask, asp och vide växande på fuktig mark ned mot Säbysjön
- Mål: Strandskog och "slottspark"
- Åtgärd: Strandskogen lämnas orörd. "Slottsparken" sköts genom landskapsvård

Skötselområde 58

- Beskrivning: Blandbestånd där tallen dominerar på de högst belägna partierna. Områdets norra delar har stort inslag av ädla lövträd (ek, ask) och hassel. Fornminnen
- Mål: Blandbestånd
- Åtgärd: Frihuggning av ekar

Skötselområde 59

- Beskrivning: Öppen mark med torrängsvegetation mellan stigen och sjön. Förekomst av bl a backsippa. Fornminne
- Mål: Öppen mark. Torräng
- Åtgärd: Öppethållande genom slätter och buskröjning vid risk för igenväxning

Skötselområde 60

- Beskrivning: Barrblandskog, gallrad
- Mål: Barrblandskog
- Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1

Skötselområde 61

- Beskrivning: Lövdominerad blandskog främst bestående av gran, al och videbuskage på fuktig mark. Delområde i sydöst utgörs av f d åker, igenväxande med älggräs och videbuskage
- Mål: Vegetationen får utvecklas fritt
- Åtgärd: Ingen

Skötselområde 62

- Beskrivning:** Lövdominerad blandskog som domineras av ek och asp. Förekomst av bl a trolldruva. Granuppslag. Stig till fågeltornet på udden. Kanten mot kärret i öster starkt förslyad
- Mål:** Lövskog som domineras av ädla lövträd och hassel
- Åtgärd:** Lövträden skall gynnas. Frihuggning av ekar och hasselbuketter. Små granar röjs, medan större granar som riskerar att skada omgivande vegetation vid fällning kan lämnas. Granen skall hållas efter på sikt.

Skötselområde 63

- Beskrivning:** Kärrområde med lövbuskage vid Igelbäckens utlopp
- Mål:** Kärr
- Åtgärd:** Ingen åtgärd. (Viss gallring av björk kan behövas i framtiden ifall Säbysjöns vattenstånd höjs. Kärret bör då ingå i den kommande restaureringsplanen)

Skötselområde 64

- Beskrivning:** Igelbäcken med kantzoner
- Mål:** Vegetationen längs Igelbäckens kantzoner får utvecklas fritt
- Åtgärd:** Ingen

Skötselområde 65

- Beskrivning:** Öppen men igenväxande fuktig mark, delvis f d åker. Videbuskage och al främst längs Igelbäcken
- Mål:** Öppen mark med lövsnår
- Åtgärd:** Eventuell röjning och/eller bete om igenväxningen blir för svår. Obs att Igelbäckens kantzoner får utvecklas fritt.

Skötselområde 66

- Beskrivning: Öppen mark, ställvis igenväxande.
Viltåker i nordväst
- Mål: Öppen mark. Viltåker
- Åtgärd: Rövning och/eller bete om igenväxningen
blir för svår

Skötselområde 67

- Beskrivning: Lövskogsbård längs Säbysjöns stränder.
ställvis med barrinslag
- Mål: Vegetationen får utvecklas fritt
- Åtgärd: Ingen

Skötselområde 68

- Beskrivning: Öppen mark, ställvis igenväxande.
Förvildad åker.
- Mål: Öppen mark med lövsnår
- Åtgärd: Bete eller aktiva rövningar för att
förhindra kraftig igenväxning

Skötselområde 69

- Beskrivning: Barrblandskog där tallen dominerar.
Ställvis förekommer björk uppslag. Gall-
ring har utförts
- Mål: Vegetationen får utveckla sig fritt
- Åtgärd: Ingen

Skötselområde 70

- Beskrivning: Håga, tomtmark
- Mål: Tomtmark
- Åtgärd: Normalt underhåll

Skötselområde 71

- Beskrivning: Barrblandskog och tippområde. F d målområde. Gran dominerar norr och väster om bergspartiet och mellan dessa delområden finns ett ungt lövbestånd. Stormfällningar förekommer i sluttningen mot sjön. Tippverksamheten (Älgkärrstippen) på Sollentuna kommuns sida och skottskadorna inom målområdet medför att området ger ett mycket stort intryck.
- Mål: Barrblandskog
- Åtgärd: Skogsbruk enligt riktlinjerna i p 1.2.1. Bergspartierna lämnas om möjligt åt fri utveckling.

Skötselområde 72

- Beskrivning: Lövskog med bl a ek, björk och asp. Liten torrbacke i anslutning till öppna marken
- Mål: Lövskog
- Åtgärd: Ingen

Skötselområde 73

- Beskrivning: Lövskog som domineras av björk och ek. F d målområde. Minröjning har utförts.
- Mål: Vegetationen får utvecklas fritt
- Åtgärd: Ingen

Skötselområde 74

- Beskrivning: F d målområde. Barrskog där granen dominerar i sluttningen mot öster, i övrigt lövskog med främst björk och ek. Slyppslag
- Mål: Vegetationen får utvecklas fritt
- Åtgärd: Ingen

Skötselområde 75

Beskrivning: F d målområde. Gallrad barrblandskog med lövbård i väster där eken dominerar. Gärdesbacke i söder. Fornminnen.

Mål: Vegetationen får utvecklas fritt

Åtgärd: Ingen

Skötselområde 76

Beskrivning: Backar med blandskog och lövskog, ställvis med stor andel ek. Den östra backen har delvis torrängsvegetation med bl a backsippa

Mål: Lövskogsbackar

Åtgärd: Landskapsvårdande åtgärder såsom frihuggning av ekar och slyröjning.

2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är att bevara ett stort tätortsnära naturområde och kulturlandskap av mycket stort värde för allmänhetens friluftsliv samtidigt som områdets vetenskapliga och kulturella värden skall skyddas och vårdas. De naturgivna förutsättningarna för friluftslivet skall vara styrande för områdets nyttjande.

Anläggningar utöver sanitära anordningar, stigar och eldstäder skall därför inte iordningställas.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

I länsstyrelsens beslut för reservatet anges att större anläggningar för friluftslivet ej skall iordningställas.

De nyttjandeformer som i dag bedrivs i stort skall kvarstå i framtiden. Skötsel förslagen kan dock innebära inskränkningar för vissa friluftsförmer.

Nedan anges riktlinjer och åtgärder för olika typer av anordningar/anläggningar och aktiviteter.

2.2.1 Tillgänglighet

Beskrivning: Reservatet nås till fots från pendeltågstationer i Jakobsberg och Kallhäll eller från busshållplatser längs Enköpingsvägen. Parkeringsplatser för bilburna besökare finns vid Säby gård, Tånglöt, Granskog och Bodaäng strax nordväst om Översjön.

Riktlinjer/Åtgärder: Ändring av nuvarande förhållanden är för närvarande inte aktuell.

2.2.2 Friluftsanordningar/anläggningar

Spår och leder

Beskrivning: Markerade spår och leder finns för promenader, vandring, löpning, skidåkning, cykling och ridning. Förslag finns till tydligare permanentning av skidspår och till elbelysta motionsslingor.

Riktlinjer: Behovet av spår och leder kan snart anses vara täckt. Viss komplettering kan tillåtas. Särskilt skall leder för ridning uppmärksammas vid Bredgården 1:1 och anslutning till naturreservatet Molnsätra. Längden elljusspår bör så långt möjligt begränsas. Nyanläggning av spår och leder skall ske restriktivt och föregås av samråd mellan länsstyrelsen, Järfälla kommun, Sollentuna kommun och ägarna till Molnsätra.

Åtgärder: Viss justering av märkningen krävs för anpassning till Svensk Standard (SIS 03 15 22).

Ridvägar och ridområden

Beskrivning: Se "spår och leder" ovan. Vid Säby gård finns ridskola.

Riktlinjer: se "spår och leder" ovan. Ridhinder och markerna däromkring skall hållas i gott skick. Efter länsstyrelsens prövning kan ridverksamheten vid Säby Gård utökas. En sådan utökning skall föregås av en utredning av hur nuvarande ridverksamhet påverkar reservatets nyttjande för andra friluftsutövande grupper. Utredningen skall också innehålla en konsekvensanalys av en eventuell ökning av ridverksamheten inom reservatet.

Badplatser

Beskrivning: Möjligheter till friluftsbad finns i Översjön (även inom Sollentuna kommuns stränder).

Riktlinjer/Åtgärder: Behovet av badplatser anses vara täckt.

Fågelskådningstorn

Beskrivning: Ett fågeltorn finns vid Säbysjöns sydöstra strand.

Riktlinjer: Ett visst behov finns för kompletteringar på lämplig plats.

Åtgärder: Ev uppförande av ett fågeltorn, förslagsvis norr om Säby gård, vid Säbysjöns västra strand.

Skyttebanor

Beskrivning: Skjutbanor finns strax söder om Tånglöt (omr 36). Bågskytteområde norr om Säby (omr 47, 48).

Riktlinjer: Bullerframkallande skjutbanor är ej förenliga med ändamålet med reservatsförordnandet. Sådan verksamhet bör således ej förekomma inom reservatet.

Åtgärder: Bullrande skytteverksamhet skall flyttas från reservatet. Bågskyttet bör flyttas från nuvarande backe (attraktivt för friluftslivet).

Eldstäder, soptunnor

Beskrivning: Runt Översjöns och Säbysjöns stränder finns ett antal iordningställda eldstäder. I anslutning till grillplatserna finns i regel sopställ.

Riktlinjer/åtgärder: Behovet av grillplatser/soptunnor anses vara täckt.

TC

Beskrivning: Torrklosetter finns uppställda spridda i reservatet.

Riktlinjer/Åtgärd: Behovet av torrklosetter anses vara täckt.

Huddressyr

Beskrivning: Vid Tånglöt utövar Järfälla Brukshundklubb sin dressyrverksamhet vilket innebär att kopplingstvånget ej kan gälla inom området närmast Tånglöt.

Riktlinjer: Den verksamhet som sker i Järfälla Brukshundklubbs regi vid Tånglöt bör kunna fortsätta. Detta innebär att kopplingstvånget ej gäller inom det av naturvårdsförvaltaren anvisade området vid Tånglöt. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att verksamheten endast sker i Brukshundklubbens regi. Uppstår olägenheter av verksamheten kan länsstyrelsen ompröva föreskrift C:4 i reservatsbeslutet. Observera att hund ovillkorligen skall hållas kopplad under tiden 1 mars - 20 augusti (Jaktlagstiftningen).

2.2.3 Renhållning

Naturvårdsförvaltaren svarar för renhållningen inom reservatet.

Sopor och latrinkärl omhändertas av naturvårdsförvaltaren.

Av allmänheten besökta platser städas genom naturvårdsförvaltarens försorg.

2.2.4 Information

Informationstavlor, skall uppsättas genom naturvårdsförvaltarens försorg vid tillfarterna till reservatet samt på lämpliga platser inom området.

Skyltarna skall utarbetas av naturvårdsförvaltaren i samråd med länsstyrelsen. Skyltarna skall samordnas med naturreservatet Östra Järvafältet i Sollentuna kommun och naturreservatet Molnsätra. Skyltarna sätts upp av naturvårdsförvaltaren. Skyltarna bekostas av staten.

En informationsfolder skall utarbetas och finnas tillgänglig i anslutning till reservatet. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för folderns utformning i samråd med länsstyrelsen. Foldern skall samordnas med naturreservatet Östra Järvafältet och naturreservatet Molnsätra. Länsstyrelsen tar initiativ till och samordnar folderarbetet.

2.2.5 Utmärkning

Reservatet skall märkas ut av skogsvårdsstyrelsen. Utmärkningen består i gränsmarkering. Naturvårdsförvaltaren svarar för övrig skyltning (vägvisare, leder, stigar etc).

Utmärkning av naturvårdsobjektets gräns skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Skyltningen utförs enligt svensk standard (SIS 03 15 22 och SIS 03 12 11) och enligt naturvårdsverkets anvisningar. Gränsen mellan naturreservatet Östra Järvafältet, naturreservatet Västra Järvafältet och naturreservatet Molnsätra skall inte markeras.

3. TILLSYN OCH SAMRÅD

3.1 Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsynen över reservatet. För tillsynen bör en särskild tillsynsman utses som skall föra dagbok där iakttagelser och åtgärder noteras.

3.2 Samråd

Vid naturvårdsförvaltningen skall förvaltaren fortlöpande samråda med länsstyrelsen. Vid åtgärder som berör fastigheten Bredgården 1:1 skall samråd ske med fastighetsägaren innan åtgärden utförs.

I skogliga frågor, där skötselplanen inte klart avser åtgärden, skall förvaltaren samråda med länsstyrelsen.

4. DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera sådana åtgärder som inte räknas som kontinuerligt underhåll.

Vid dokumentationen skall anges

- Plats för åtgärden
- Åtgärdens art
- Tidpunkt för åtgärdens utförande
- Eventuell notering om åtgärdens effekt
- Kostnader för naturvårdsförvaltningen

Dokumentationen skall utgöra underlag vid en eventuell revidering av skötselplanen.

5. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Finansieringsplan

Järfälla kommun, i egenskap av naturvårdsförvaltare står för kostnaderna för naturvårdsförvaltningen utom för utmärkning av reservatets gräns och informationsskyltarna. Dessa två kostnader står staten för.

5.2 Ekonomisk plan (undantas från fastställelse)

Naturvårdsförvaltaren bör göra en ekonomiskt flerårsplan för de kostnader som ankommer på naturvårdsförvaltningen.

Statens kostnader genom vårdanslaget

Gränsmarkering	1986/87 alt 87/88	10 000
Skyltar	1987/88	5 000

underhåll av gränsmarkering, nya skyltar årlig kostnad 1987-1992	ca	1 000
--	----	-------

